

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej, členiek senátu JUD. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky **Z. M.** nar. X., bytom S. č. X. zastúpenej JUDr. Jánom Vaškom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Prievidza, Podjavorinskej ul. č. 3, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 3. februára 2011, č. k. 12 Sd /218/2010-58, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 3. februára 2011, č. k. 12 Sd/218/2010-58, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

Štát **je povinný** zaplatiť náhradu trov konania vo výške 64,41 € súdom ustanoveného zástupcovi navrhovateľky JUDr. Jánovi Vaškovi na jeho účet číslo X, vedenom v V., do troch dní od právoplatnosti rozsudku prostredníctvom Krajského súdu v Trenčíne.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 3. februára 2011, č. k. 12Sd/218/2010-58, potvrdil rozhodnutie z 23. septembra 2010 číslo X.X., ktorým odporkyňa podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľke starobný dôchodok v sume 219,80 € mesačne s účinnosťou od X. augusta 2010. Odporkyňu náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení uviedol, že podľa prehľadu hodnôt osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia, uvedeného v osobnom liste dôchodkového poistenia do X. augusta 2010 (ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok) získala navrhovateľka 12 802 dní dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu dôchodku je 35, 0740 rokov dôchodkového poistenia. Preskúmané rozhodnutie odporkyne považoval za správne a potvrdil ho, lebo námietky navrhovateľky nepovažoval za dôvodné a jej tvrdenie, že doba starostlivosti o dieťa v období od 1. januára 2000 do 31. júla 2006 jej nesprávne nebola zhodnotená ako obdobie dôchodkového poistenia nepovažoval za preukázané. Uviedol, že podľa potvrdenia odboru výberu poistného Sociálnej poisťovne, pobočky v Trenčíne z 20. decembra 2007 je navrhovateľka povinne poistená ako osoba, za ktorú platí poistné štát v období od 1. augusta 2006, preto je správne navrhovateľke zhodnotené obdobie dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 do X. augusta 2010, t. j. do priznania starobného dôchodku. Vzhľadom na uvedené okolnosti nie je doba starostlivosti o dieťa navrhovateľky v období od 1. januára 2000 do 31. júla 2006 obdobím dôchodkového poistenia a nie je možné ho zhodnotiť na nárok na starobný dôchodok. Vzhľadom na uvedené, dospel k rovnakým právnym záverom ako odporkyňa a v podrobnostiach len poukázal na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku. Právnomu zástupcovi navrhovateľky, JUDr. Jánovi Vaškovi, krajský súd priznal trovy právneho zastúpenia vo výške 237,87 € s poukazom na § 140 ods. 2 OSP.

Podaným odvolaním žiadala navrhovateľka vyššie uvedený rozsudok krajského súdu zmeniť podľa § 220 OSP, zrušiť rozhodnutie odporkyne z 23. septembra 2010 číslo X.X. a vec vrátiť odporkyňu na ďalšie konanie a žiadala priznať jej právnomu zástupcovi trovy právneho zastúpenia odvolacieho konania. Tvrdila, že súd rozhodol na základe údajov, ktoré uvádza odporkyňa v napadnutom rozhodnutí, pričom sa nevysporiadal s otázkou správnosti záverov a výpočtov odporkyne, ktoré nezodpovedajú skutočnosti.

Namietala, že odporkyňa neodôvodnila, prečo navrhovateľke nehodnotila ako náhradnú dobu poistenia dobu starostlivosti o jej invalidnú a prevažne bezmocnú dcéru Z., ktorá nebola umiestnená v ústave sociálnej starostlivosti od roku 1990. Táto skutočnosť vyplýva z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou napadnutého rozhodnutia odporkyne z 23. septembra 2010 číslo X.X. a je v rozpore s listom odporkyne z 23. septembra

2010, ktorý pripojila ako dôkaz k odvolaniu. Uviedla, že s celým jeho obsahom nesúhlasí. Z neho však vyplýva, že náhradná doba starostlivosti o dcéru jej nebola hodnotená len za obdobie od 1. januára 2001 do 21., „zrejme 31.“ decembra 2003. Podľa jej názoru sa prieči článkom 12 ods. 1, 2, čl. 39 a čl. 41 ods. 1, 4, 5, Ústavy Slovenskej republiky, keď pri ich aplikácii by nemohla odporkyňa ani prvostupňový súd dospieť k záveru, že jej starostlivosť o dcéru, ktorá trpí ťažkou mentálnou retardáciou s úzkosťou spojenou s agresivitou a vyžaduje neustály dozor, sa v určitých obdobiach nepovažuje ani za náhradnú dobu pre účely výpočtu starobného dôchodku, čo podstatným spôsobom ovplyvnilo jeho výšku.

Odporkyňa sa na odvolanie navrhovateľky písomne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov („ďalej len zákon o sociálnom zabezpečení“) sa do doby zamestnania započítala aj doba osobnej starostlivosti o blízku osobu, ktorá bola prevažne alebo úplne bezvládna a nebola umiestnená v ústave sociálnej starostlivosti alebo obdobnom zdravotníckom zariadení, a to najskôr od 1. januára 1976.

Podľa § 169c ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení doba osobnej starostlivosti o blízku osobu, ktorá bola prevažne alebo úplne bezvládna a nebola umiestnená v zariadení sociálnych služieb alebo v obdobnom zdravotníckom zariadení, získaná od 1. januára 1976 do 31. decembra 2000, sa hodnotí od 1. januára 2001 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2000.

Podľa § 15 ods. 1 písm. e) zákona o sociálnom poistení je povinne dôchodkovo poistená fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok za opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak nie je dôchodkovo poistená podľa písmen a) až d), nebol jej priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný

dôchodok, nedovŕšila dôchodkový vek a podala prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu tohto opatrovania.

Zo spisov vyplýva, že na základe žiadosti z 18. augusta 2010 bol navrhovateľke priznaný starobný dôchodok rozhodnutím z 23. septembra 2010 číslo X.X. podľa § 65 a § 82 zákona o sociálnom poistení po započítaní 35 rokov a 27 dní obdobia dôchodkového poistenia a po zohľadnení výchovy troch maloletých a dosiahnutí 54 rokov veku X. augusta 2007, ku ktorému po pripočítaní tridsiatich šiestich kalendárnych mesiacov podľa § 65 ods. 5 zákona o sociálnom poistení dosiahla dôchodkový vek a bol jej priznaný starobný dôchodok od X. augusta 2010 v sume 219,80 € mesačne.

Úlohou súdu pred rozhodnutím o odvolaní navrhovateľky bolo posúdiť, či bola navrhovateľke zhodnotená pre dôchodkové účely a pre výpočet výšky starobného dôchodku celá doba starostlivosti o dcéru Z., teda aj doba od 1. januára 2001 do 31. júla 2006

Zodpovedá skutočnosti, že navrhovateľka sa v období od 1. januára 2001 do 31. decembra 2006 osobne starala o svoje dieťa Z. M., narodenú X., ktorá trpí ťažkou mentálnou retardáciou s úzkosťou, spojenou s agresivitou, ktoré si vyžaduje sústavne nepretržitý dozor.

Odvolačný súd zistil z druhej strany osobného listu dôchodkového poistenia (ktoré je prílohou preskúmaného rozhodnutia odporkyne z 23. septembra 2010 číslo X.X.), že starostlivosť o dcéru Z. jej bola pre dôchodkové účely zhodnotená ako doba poistenia od roku 1990 až do konca roku 2000 (s výnimkou 280 dní v roku 1992 doby evidovanej nezamestnanosti v čase od 1. januára do 6. októbra). Vyplýva to z označenia znakom „T“ a „Z“, čo podľa vysvetliviek k osobnému listu dôchodkového poistenia znamená „doba starostlivosti o dieťa“ a „doba osobnej starostlivosti o blízku osobu uznanú za prevažne alebo úplne bezvládu“. Z tejto druhej strany osobného listu vyplýva, že navrhovateľke nie je zhodnotená doba od 1. januára 2001 do 1. augusta 2006, čo je vysvetlené v napadnutom rozsudku krajského súdu (str. 6, prvý odsek) tým, že podľa potvrdenia odporkyne z 20. decembra 2007, je navrhovateľka povinne poistená osoba, za ktorú zaplatil poistné štát v čase od 1. augusta 2006 do X. augusta 2010, t. j. do priznania starobného dôchodku. Nezhodnotenie doby od 1. januára 2001 do 1. augusta 2006 zodpovedá zákonu.

Doba starostlivosti o dcéru Z. M. v období od 1. januára 2001 do 1. augusta 2006, nemohla byť navrhovateľka hodnotená pre dôchodkové účely, lebo

v uvedenom období štát za osoby, trvalo sa starajúce o blízke osoby uznané za prevažne alebo úplne bezvládne neodvádzal poistné. Uvedená doba by navrhovateľke mohla byť zhodnotená len v prípade, ak by za seba odvádzala poistné sama ako samostatne zárobkovo činná osoba. Poistné za sporné obdobie však odporkyňa odvedené nebolo, preto spornú dobu starostlivosti nemohla odporkyňa na dôchodkové účely navrhovateľke započítať, aj keď súd tiež považuje právnu úpravu, podľa ktorej štát za opatrovanie odkázaných osôb neodvádzal poistné za vecne nesprávnu a sociálne nespravodlivú. Vo svojom konaní a rozhodovaní je však súd (a aj odporkyňa) viazaný zákonom, preto na svoje hodnotenie právnej úpravy ako nespravodlivej nemohol pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia odporkyne prihliadať. Nemohol tak urobiť z dôvodu, že napriek uvedenej skutočnosti nie je podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Zo znenia zákona súdy aj odporkyňa museli vychádzať, lebo sú ním viazané a svojím rozhodnutím nemohli nedostatky právnej úpravy nahrádzať.

S obsahom odpovede odporkyne z 23. septembra 2010, v ktorej navrhovateľke oznámila, že obdobie od 1. januára 2001 do 31. decembra 2003 nehodnotili, priloženej k odvolaniu navrhovateľky, nie je obsah rozhodnutia vo veci samej v rozpore, lebo skutočnosť, že navrhovateľke nebola hodnotená uvedená doba, zodpovedá obsahu spisov, že jej pre dôchodkové účely nebola zhodnotená ani ďalšia doba od 1. januára 2004 do 1. augusta 2006. Ďalšia doba poistenia od 1. augusta 2006 do vzniku nároku na starobný dôchodok bola navrhovateľke ako doba starostlivosti o dcéru Z. zhodnotená.

Pokiaľ navrhovateľka namieta nesprávnosť záverov a výpočtov výšky priznanej dôchodkovej dávky, postačuje vysvetlenie odporkyne o skutočnosti, že rozhodujúcim obdobím na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, výpočet priemerného osobného mzdového bodu k 21. decembru 2007, ako aj k 23. septembru 2010 zodpovedá zákonu.

Rozhodnutie vychádza z rozdielov v priemernom osobnom mzdovom bode ku dňu 21. decembra 2007 a ku dňu 23. septembra 2010 a správne pre zistenie výšky dávky vychádza z vyššieho z nich.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd považoval odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý preskúmané rozhodnutie odporkyne z 23. septembra 2010 číslo X. za vecne správny a preto ho podľa § 219 OSP potvrdil.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nepriznal, lebo v konaní nebola úspešná. Súdom ustanovenému advokátovi JUDr. Jánovi Vaškovi však patrí náhrada trov odvolacieho konania, pozostávajúca z odmeny za 1. úkon (odmena za napísanie odvolania) v sume 57,00 € podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov + 7, 41 € režijného paušálu, spolu 64,41 €, ktorú vyplatí na číslo jeho bankového účtu súd prvého stupňa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová